صفحه‌آرا: حامد یزدانی

محیط‌زیست

تلف شدن میلیون‌ها بچه‌ماهی در رودخانه کر

معاون محیط‌زیست انسانی اداره کل حفاظت محیط‌زیست فارس با اشاره به تلف شـــدن میلیون‌ها بچه‌ماهی در بند فیض‌آباد رودخانه کر این استان، به بیان توضیحاتی در این رابطه پرداخت و تأکید کرد: هیچ‌گونه مسامحه و مماشاتی با مسببان این قضیه نخواهیم داشت.
قاســم نهاوندی با اعلام این مطلب گفــت: در تاریخ ۲۲ آذرماه از طریق فضای مجازی متوجه شــدیم که اتلاف ماهی در بنــد فیض‌آباد زرقان رخ داده اســت که فردای آن روز همراه با مســئولان محیط‌زیست به بازدید از این منطقه رفتیم. روال کار ما اینگونه اســت که نمونه‌هایی از آب و لاشــه ماهی گرفتیم؛ لاشــه ماهی را در اختیار دامپزشکی قرار دادیم تا علت مرگ‌ومیر ماهی‌ها مشخص شود. یکی از مهم‌ترین اقدامات در این قضیه، جمع‌آوری هرچه سریع‌تر لاشه بچه‌ماهی‌های تلف شده بود که این اقدام انجام شد.

موزه

کشف قدیمی‌ترین ساز جهان

چنگ ملکه «پوآبی» یک‌ســاز به‌شکل ســر گاو است که حدود ۴۵۰۰سال قبل برای اعضای سلطنتی بین‌النهرین نواخته می‌شد.این چنگ پر نقش و نگار در یک گور اشرافی کشف شده است. باستان‌شناسان این چنگ را با کاوش در گورستان سلطنتی «اور» که در جنوب عراق کنونی واقع شده است، کشف کرده‌اند. قدمت این‌ساز به حوالی ۲۴۰۰ تا ۲۶۰۰ پیش از میلاد بازمی‌گردد.ســاز ملکه «پوآبی»، یکی از ۴ساز است که «وولی» باستان‌شناس بریتانیایی در یک مقبره بزرگ و اشرافی کشف کرد. سایر این چنگ‌ها با نام‌های چنگ طلایی، چنگی با سر گاو نر و چنگ نقره‌ای شناخته می‌شوند. این چنگ‌ها با قدمت حدود ۴۵۰۰سال قدیمی‌ترین ســازهای زهی جهان هســتند که تاکنون کشف شده‌اند. برای تزئینات این چنگ از لاجورد (سنگ نیمه‌قیمتی آبی)، صدف و سنگ آهک قرمز استفاده شده است. چنگ مرمت‌شده ملکه «پوآبی» ۱/۱متر ارتفاع و فقط ۷سانتی‌متر عرض دارد.

آلودگی هوا

بیش از ۲۷۳هزار خودروی فرسوده امسال اسقاط شد

رئیس مرکــز ملی هوا و تغییــر اقلیم ســازمان حفاظت محیط‌زیست از اسقاط ۲۷۳هزار خودروی فرسوده تا پایان آذرماه امسال در کشــور خبر داد. به‌گزارش روابط‌عمومی ســازمان حفاظت محیط‌زیســت، احمد طاهری گفت: باتوجه‌به اینکه آمار اسقاط خودروهای فرسوده در سال ۹۹ حدود ۶هزار خودرو بوده و سال گذشته نیز ۷۰هزار خودرو فرسوده اسقاط شــد که نشــان‌دهنده روند افزایشی در سال‌های اخیر است. خودروهای فرسوده به‌دلیل مصرف ســوخت بالا و کیفیت پایین نقــش قابل‌ملاحظه‌ای در انتشار آلودگی هوا در کلانشهرها دارند. همچنین در برنامه هفتم توسعه دولت مکلف است سالانه ۵۰۰هزار خودروی فرسوده را به اسقاط برساند.

آموزش

انتخاب محصولات آرایشی بدون آزمایش روی حیوانات

امروزه توجه بــه حقوق حیوانات و حفظ محیط‌زیســت اهمیت بیشتری یافته است. یکی از روش‌های حمایت از حیوانات، استفاده از محصولات آرایشی و بهداشتی است که بدون آزمایش روی حیوانات تولید می‌شوند. آزمایش روی حیوانــات می‌تواند بــرای این موجــودات دردناک و آســیب‌زننده باشــد. برای انتخاب چنین محصولاتی، بــه برچســب‌هایی ماننــد «Cruelty-Free» یــا «Not Tested on Animals» دقــت کنید. علاوه بر حمایت از حیوانات، این محصولات معمولا از مواد طبیعی و سازگار با محیط‌زیست تولید می‌شوند که می‌تواند برای سلامت پوست نیز مفید باشد. با انتخاب آگاهانه، نه‌تنها به حیوانات کمک می‌کنید، بلکه به ترویج مسئولیت‌پذیری در صنایع آرایشی نیز یاری می‌رسانید. هر خرید شما می‌تواند تأثیری مثبت بر جهان بگذارد.

آلودگی هوا با شعار رفع نمی‌شود

شینا انصاری، رئیس ســازمان حفاظت محیط‌زیســت: آلودگی هوا با شعار رفع نمی‌شــود. در لایحه بودجه ســال ۱۴۰۴ مقرر شــده بود ۳۵درصد عوارض آلایندگی وصولی قانون مالیات برارزش‌افزوده، صرف توســعه ناوگان حمل‌ونقل عمومی و کاهش آلودگی هوا در شهرها شود، اما این بند در مجلس حذف شد.

رتبه شهرهای آلوده کشور

صدیقه ترابی، معاون محیط‌زیست انسانی سازمان حفاظت محیط‌زیست: ۵کلانشهر اصفهان، تهران، اراک، مشــهد و البرز به‌ترتیب از نظر میزان آلایندگی در صدر روزهای ناسالم قرار دارند. اهواز را با جدیت بیشتری مدنظر داریم چون در سال گذشته، ۵۵درصد از روزهایش ناسالم بوده است.

تخریب سالانه ۶۳هزار هکتار جنگل

ایران ۱۴/۳میلیون هکتار جنگل طبیعی دارد

گزارش
مجید جباری
روزنامه‌نگار

یک‌دهم مساحت جنگل‌های ایران در ۸دهه گذشته به دلایل مختلف از بین رفته و تخریب شده است. تغییر اقلیم و کاهش بارندگی، بیماری، برداشــت بی‌رویه و گسترش شهرها و روســتاها عمده‌ترین دلایل تخریب جنگل‌ها هستند. بیشترین تخریب جنگل‌ها هم به‌ترتیب مربوط به رویشگاه‌های زاگرس و هیرکانی است. به گفته کارشناسان جنگل، ســالانه ۶۳هزار هکتار از جنگل‌های زاگرس و هیرکانی نابود می‌شود و در صورتی که این روند ادامه پیدا کند طی ۵۰سال آینده چیزی از جنگل‌های ما باقی نمی‌ماند.

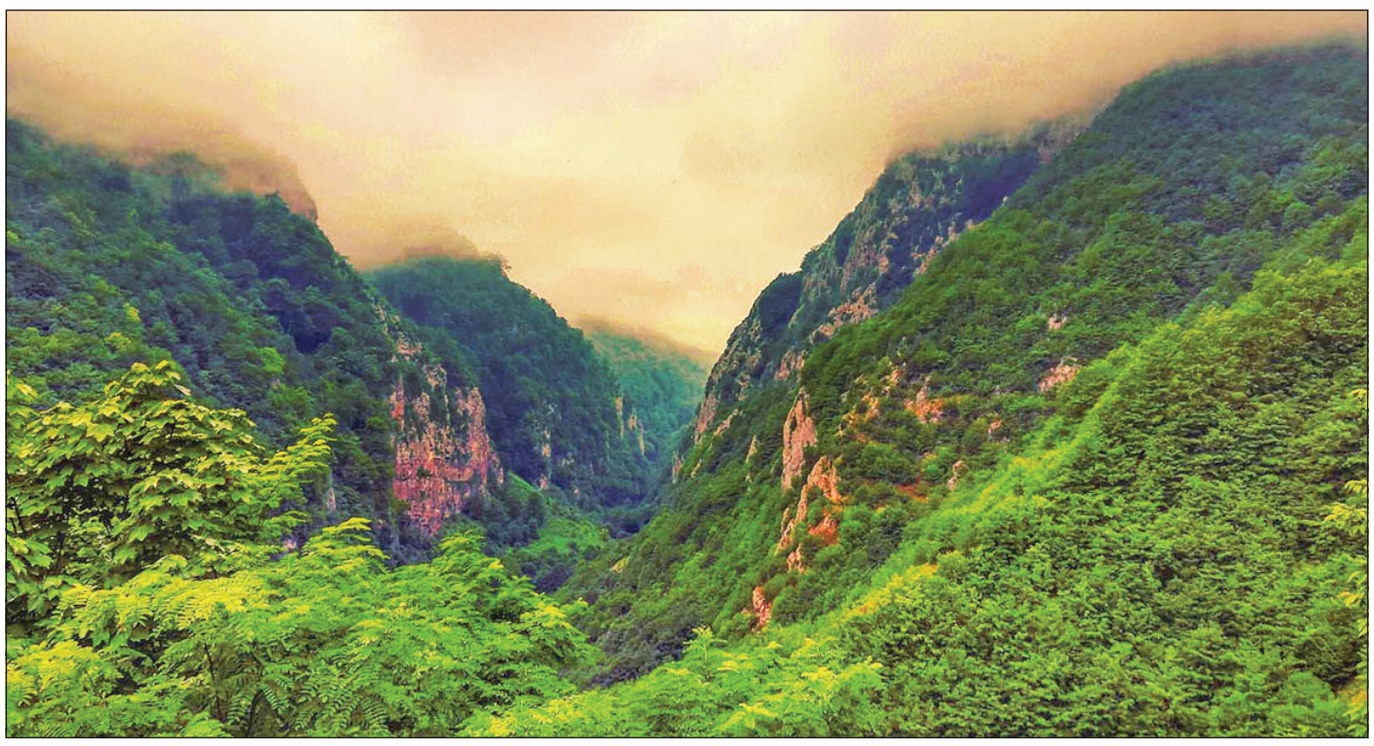

۱۷/۵ میلیون هکتار مساحت فعلی جنگل‌های ایران

۶ میلیون هکتار مساحت جنگل‌های زاگرس

۲/۳ میلیون هکتار مساحت جنگل‌های خلیج‌فارس‌ودریای‌عمان

۲ میلیون هکتار مساحت جنگل‌های هیرکانی

۱۴/۳ میلیون هکتار مساحت جنگل‌های طبیعی کشور

۱۳۰ هزار هکتار مساحت جنگل‌های ارسباران

۱/۴ میلیون هکتار مساحت جنگل‌های ایران- تورانی

۲/۴ میلیون هکتار مساحت سایر جنگل‌ها

زنگ خطر کاهش مساحت و کیفیت جنگل‌ها

رضا بیانی، معاون حوزه ریاست سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور: در نشریه سال ۱۳۲۰، چاپ سازمان جنگل‌ها، مساحت جنگل‌های کشور نزدیک به ۱۹میلیون هکتار تخمین زده شده بود. در آن زمان، مســاحت جنگل‌ها به‌طور کلی عنوان می‌شد و جنگل طبیعی، اراضی جنگلی، بیشــه‌زار طبیعی و جنگل‌های دست‌کاشت از هم تفکیک نشده بود. براساس همان معیار گذشته، آنچه امروز به‌عنوان جنگل از جمله جنگل طبیعی، اراضی جنگلی، بیشه‌زار طبیعی و جنگل‌های دست‌کاشت وجود دارد حدود ۱۷/۵میلیون هکتار است. آماری از مساحت و تراکم جنگلی نیز براساس آخرین تصاویر ماهواره‌ای سنتینل-۲ به دست آمده است که قدرت تفکیک بالایی دارد. کاهش کیفیت جنگل‌ها نیز نکته بسیار مهمی است که باید مورد توجه قرار بگیرد، به این معنا که در گذشته هر هکتار از جنگل‌های شمال تقریبا ۲۲۰مترمکعب چوب داشت، اما در حال حاضر این رقم به حدود ۱۹۰مترمکعب در هکتار رسیده اســت. طرح تنفس جنگل که ممنوعیت برداشت چوب سرپا از جنگل‌ها به‌خصوص در رویشگاه‌های شمال را ممنوع کرد، به‌دلیل کاهش کیفیت جنگل بود.

سیر قهقرایی جنگل‌های ایران

شینا انصاری، رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست: جنگل‌ها با ارائه خدمات گسترده در چارچوب ارزش‌های ذاتی و استفاده‌های غیرمستقیم و مستقیم نقش مهمی در بقای انسان‌ها و معیشت پایدار دارند. ورود انواع بیماری‌ها و امراض در جنگل‌های کشور، خشکیدگی و نابودی شمشادها در جنگل‌های هیرکانی، زوال اکوسیستم‌های جنگلی زاگرس، خشکیدگی بلوط، قاچاق چوب و بهره‌برداری از جنگل‌ها بیش از توان اکولوژیک و تخریب و تصرف و تغییر کاربری اراضی جنگلی نشانه‌ای از سیر قهقرایی جنگل‌های ایران دارد. بر همین اساس، باید در حفظ این سهم اندک از جنگل‌ها و صیانت از تنوع زیستی اکوسیستم جنگلی با راهکارهای حفاظتی و مشارکتی تلاش بیشتری شود. توسعه مناطق حفاظت‌شده جنگلی، همگرایی در اجرای برنامه‌های کلان سرزمینی بین دستگاه‌ها، اجرای سیاست‌های کلان منابع طبیعی و محیط‌زیست، آگاهی‌رسانی و اجرای برنامه‌های حفاظت مشارکتی با اولویت تعاونی‌ها و جوامع محلی، کنترل قاچاق چوب و نصب ابزارهای نظارتی در ورودی‌های جاده‌های جنگلی و صنایع چوب و کاغذ و ارزیابی دقیق توسعه فعالیت‌های عمرانی و زیرساختی بر محیط‌زیست از جمله راه‌های نجات جنگل‌های کشور هستند.

۱۵سکه باستانی دیگر ایران در نیویورک حراج شد

حراجی سی.ان.جی در نیویورک که هفته گذشته ۲ سکه هخامنشی و ساسانی را به فروش گذاشت ۱۵سکه دیگر را هم حراج کرد

گزارش
محمد باریکانی
روزنامه‌نگار

حراج سی.ان.جی نیویورک که هفته گذشته ۲سکه هخامنشی و ساسانی قاچاق شده از ایران را برای فروش رونمایــی کرد، حالا در اقدامی عجیب‌تر ۱۵سکه قاچاق شده طلا و نقره جدید از داریوش هخامنشی تا هرمز ساسانی را در فهرســت حراج قرار دارد. این اقدام در حالی انجام شد که براساس قوانین بین‌المللی، خرید و فروش آثار تاریخی قاچاق‌شــده در موزه‌ها و حراجی‌های بین‌المللی ممنوع است و آثار قاچاق شده یا معرفی شده توسط موزه‌ها و حراجی‌ها باید توقیف و به کشــور مقصد بازگردانده شوند.

سکه‌ها چگونه قاچاق شدند

سال گذشــته زمانی که ســایت خبری صدای میراث، تصویر همان سکه‌هایی که حراج نیویورک بر ســایت خود گذاشت را منتشر کرد، اعلام شد که این سکه‌ها حاصل حفاری غیرمجاز ۲نوجوان ۱۷ساله در محوطه باستانی بیضا در استان فارس بوده و حالا این سکه‌ها به حراج نیویورک رسیده است. براســاس تحقیقات این سایت از شبکه قاچاق سکه‌های ایرانی به نیویورک، ۵ایرانی ساکن فرانسه، سوئیس، آمریکا و ۳برادر افغان (برادران شاه) سکه‌های قاچاق شده را خریداری و با ساختن شناسنامه جعلی برای سکه‌های هخامنشی و ساسانی ایران این آثار را به حراج نیویورک عرضه کرده‌اند. براساس تحقیقات صورت گرفته، سکه‌ای تاریخی در ایران نیز توســط ۶قاچاقچی و دلال آثار تاریخی خریداری شده و در اختیار یک دلال عرب ساکن یکی از کشورهای عربی قرار داده شده تا به‌دست خریداران اصلی در اروپا و آمریکا برسد.

تشکیل پرونده استرداد سکه‌ها

فاطمه داوری، سخنگوی معاونت میراث‌فرهنگی: به محض اطلاع از حراج سکه‌های هخامنشی و ساســانی در حراجی آمریکا فرایند پیگیری برای بازگرداندن ۱۵سکه تاریخی طی شد. پرونده‌ای که در وزارت میراث تشکیل شده شامل سکه‌های تاریخی دیگر هم می‌شود و هر اثری که دراین حراج رونمایی شــود، پرونــده پیگیری وزارت میراث‌فرهنگی شامل آن هم می‌شود. ایران تلاش زیادی برای ممانعت از ورود، خروج و فروش اموال فرهنگی تاریخی داشــته و با همکاری ســایر نهادها تلاش‌های زیادی برای پیگیری، رصد و استرداد اموال فرهنگی که به‌صورت غیرقانونی از کشــور خارج شده‌اند، انجام داده است. زمانی که یک اثر تاریخی قاچاق و به حراجی‌ها راه پیدا می‌کند، اصالت‌سنجی اثر بررسی و پس از تشکیل پرونده و گردآوری و پایش اطلاعات، مدارک برای استرداد ارسال می‌شود.

۱۴۰۲
سال حفاری غیرمجاز در محوطه باستانی بیضا

۶۰۰
سکه، تعداد سکه‌های خارج شده در حفاری غیرمجاز بیضا

۱۵
سکه، تعداد سکه‌های هخامنشی و ساسانی حراج شده در نیویورک

۱۵
نفر، تعداد قاچاقچیان داخلی و بین‌المللی سکه‌های ساسانی و هخامنشی

۲۵۰۰۰
دلار، کمترین قیمت حراج سکه‌های تاریخی ایران

۷۵۰۰۰
دلار بیشترین قیمت حراج سکه‌های تاریخی ایران

رصد گردشگری

دیدن بخشی از لوور در شوش

تندیس ســنگی هرکول، بخشی از سرســتون کاخ آپادانا، نیم‌تنه‌های سفالی، سردیس دوره عیلامی و... بخشی از آثار موجود در موزه شهر شوش است. این موزه نمونه کوچکی از بخش ایران‌باستان موزه لوور است.

سفر به ۸هزار سال پیش

محوطه باستانی سیلک، یکی از ارزشمندترین آثار باستانی ایران و جهان است که از حدود ۸هزار سال پیش (از دوران نوسنگی تا دوران ماد)، شواهد و مدارک تحولات زندگی بشر را در خود نگه داشته است.

هخامنشیان نمک‌سودشده

برای دیدن مردان نمکی که از معادن چهرآباد به‌دســت آمده‌اند، می‌توانید راهی زنجان شوید. آزمایش کربن ۱۴ ثابت کــرد کــه مردهــای نمکــی ۳، ۴ و ۵، مربوط به دوره هخامنشــی و مرد نمکی یک و ۲ مربــوط به دوره ساسانی است.

خبرخوان

بیابان‌زایی شدید در سمنان

قریب ۶۰ درصد گســتره جغرافیایی استان سمنان درگیر بیابان‌زایی زیاد و خیلی شدید است.
علی ترابی، معاون فنی اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان ســمنان گفت: با توجه به شــرایط خاص استان در حوزه پیشــروی کویر و بیابان باید برای مقابله با این پدیده برنامه‌ریزی مناسبی صورت گیرد. کارشناسان حوزه اقلیم و بیابان معمولا شدت بیابان‌زایی را در گستره‌های جغرافیایی در ۴سطح «خیلی شدید، زیاد، متوسط و کم» تقسیم‌بندی می‌کنند که بر پایه همین مطالعات ۱۳درصد استان سمنان درگیر بیابان‌زایی زیاد است.
ترابی با بیــان اینکه بیش از ۴۶درصد از کل اســتان درگیر بیابان‌زایی خیلی شدید است، ادامه داد: این گستره پهناور که دربرگیرنده اراضی فاقد پوشش گیاهی است، عمدتا در مناطق جنوبی استان قرار دارد. سطحی معادل ۳۷درصد از کل گستره اســتان نیز در ذیل مناطق با شدت بیابان‌زایی متوسط تقسیم‌بندی می‌شــود. براساس تقسیم‌بندی‌های انجام شــده که در این پژوهش انجام شــده تنها ۴درصد از اراضی استان با شــدت بیابان‌زایی کم روبه‌روست و همین گویای شرایط بیابانی حاکم بر گســتره جغرافیایی استان است. اصلی‌ترین عوامل مؤثر در بیابان‌زایی در این محدوده حدودا ۴درصدی ناشی از تخریب پوشش گیاهی به واسطه دامداری و چــرای بی‌رویه دام و همچنین ناشــی از پدیده شیب زیاد اراضی است. تخریب پوشــش گیاهی و خاک به واســطه اثرگذاری عوامل انســانی از مهم‌ترین دلایل بروز پدیده بیابان‌زایی است و معمولا این تخریب‌ها متاثر از دلایل متفاوتی همچون بهره‌برداری بی‌رویه از منابع آبی زیرزمینی، چرای بی‌رویــه، ورود دام فراتر از ظرفیــت به مناطق، قطع درختان و آسیب به اراضی جنگلی و مرتعی، بوته‌کنی، توسعه کشاورزی در اراضی غیرمســتعد و مناطق کم‌آب، رویکرد سنتی به آبیاری و باغداری و... اســت. بیش از ۵/۲ میلیون هکتار از گســتره ۹/۷ میلیون هکتاری استان فاقد پوشش گیاهی و دارای اقلیم خشک و فراخشک است؛ ضمن اینکه بخش وسیع دیگری از گستره استان نیز دارای پوشش گیاهی کم و ناچیزی است.
وی با اشاره به اهمیت احیای سفره‌های زیرزمینی و پرهیز از پیشــروی بیشــتر بیابان بر ضرورت توجه بیش از پیش مســئولان به طرح‌های آبخیــزداری تأکید کــرد و گفت: کمک به توسعه و افزایش ســطح جنگل‌های دست‌کاشت، توجه بیشــتر به اصلاح الگوی کشــت، اجــرای طرح‌های بیابان‌زدایی، نهال کاری و... می‌تواند به کاهش مخاطرات در این بخش کمک کند.